

Załącznik
do uchwały Nr XXXIII/307/09
Rady Miejskiej w Rynie
z dnia 8 lipca 2009r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

RYN

GMINA RYN

RYN 2009

Spis treści

I. Wstęp

**Charakterystyka miejscowości
Położenie i historia miasta Ryn**

II. Analiza zasobów miejscowości

Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

III. Analiza SWOT

IV. Wizja rozwoju

V. Arkusz planowania długoterminowego

VI. Zgodność POM z dokumentami wyższego rzędu

I. WSTĘP

Charakterystyka miejscowości

Położenie i historia miasta Ryn

Najstarsze wzmianki dotyczące historii Gminy Ryn sięgają epoki neolitu (4500 - 1700 lat p.n.e.) Podczas prac wykopaliskowych w miejscowości Jeziorko odkryto wyroby kamienne z tego okresu. Każda następna epoka pozostawiała coraz więcej śladów. Wyroby z epoki brązu (700-600r pne) i charakterystyczne dla tego okresu kurhany odkryto w Sterławkach Wielkich. Z końca ub. wieku znane są pojedyncze kurhany i cmentarzyska kurhanów z Orła, Skorupek i Sterławek Wlk. W tym czasie datowane są również osady obronne budowane na wzniesieniach (Jeziorko, Orło) i osady nawodne (Knis).

Po raz pierwszy w źródłach pisanych wspomina mieszkańców tych ziem - Prusów, ok. I w. n.e. Tacyt. Ptolemeusz zaś mówi już o plemionach pruskich, wymieniając m.in. Galindów, którzy zamieszkiwali teren dzisiejszej Gminy Ryn. To mające swoje oryginalne obrzędy, tradycje i wierzenia pogańskie plemię zostało przetrzebione i unicestwione przez przybyłych tu na pocz. XIII w. Krzyżaków.

W efekcie tych działań cała, porośnięta gęstą puszcza okolica została wyludniona. Akcję kolonizacyjną przeprowadzono dopiero w XV i XVI w., sprowadzając na te tereny głównie chłopów polskich z Mazowsza. W tym czasie powstały prawie wszystkie istniejące do dziś na terenie Gminy wsie. Najstarsze informacje o Rynie pochodzą z Kroniki Wiganda z Marburga z 1377r, który to rok przyjmuje się, za początek budowy ryńskiego zamku (niektóre źródła podają 1376 r, a prace archeologiczne sugerują, że nastąpiło to o całe 100 lat wcześniej). Zamek zbudowano na wzgórzu najprawdopodobniej w miejscu istniejącego niegdyś galindzkiego grodu pomiędzy dwoma jeziorami, z których jezioro Ołów stanowiło naturalną fosę. Ponoć jezioro i zamek przypominały Krzyżakom rzekę Ren (Rhein) i zamki nad nią stojące - stąd być może wzięła się nazwa Ryn - ale to tylko legenda. Jak było na prawdę - nikt nie wie. Pod koniec XIV w. Zamek Ryn stał się siedzibą Komturii i jego znaczenie wyraźnie wzrosło.

Pierwszym ryńskim Komturem był Fryderyk von Wallenrod. Oprócz funkcji militarnych zamek pełnił rolę administracyjno - gospodarczą, zaopatrując Zakon m.in. w ryby, miód i mięso dzikiej zwierzyny. Mimo strategicznego położenia, grubych murów i masywnej konstrukcji zamek nie oparł się oblężeniu powstańców Związku Pruskiego w poł. XV w. Ocalałych, zbiegłych Krzyżaków bezlitośnie topiono w okolicznych jeziorach i bagnach.

W krzyżackie władanie powrócił po niespełna roku, odbity przez zaciężne wojska. Wraz z zamkiem rozwijała się osada (podzamcze), która dała początek przyszłemu miastu. W końcu XV w. podzamcze otrzymało prawo osiedla targowego, co w znacznym stopniu przyczyniło się do jego rozwoju. W XVI w. Ryn stał się centrum administracyjno - osiedleńczym. Po likwidacji Zakonu utworzono tu Starostwo Prus Książęcych. Niestety najazd Tatarów w poł. XVII w. rozwiął wszelkie marzenia o dalszym rozwoju. Najeźdźcy część mieszkańców wzięli w jasyr, resztę wycięli w pień, pustosząc i paląc osadę. Ocalał jedynie zamek. W pół wieku później epidemia dżumy dokonała tak wielkich spustoszeń, że niektóre wsie wyludniły się niemal całkowicie. Pozostali przy życiu mieszkańcy opuszczali swoje domostwa chroniąc się w pobliskich lasach.

Bodźcem do dalszego rozwoju Rynu stała się zmiana jego statusu. Król Prus Fryderyk I nadał 21 lipca 1723 roku prawa miejskie dla Rynu. Od tego roku Ryn posiadał Radę Miejską z

Burmistrzem na czele oraz ławę, czyli sąd miejski. Wybrukowano ulice, ustawiono urządzenia przeciwpożarowe i wagę publiczną. Przybywającym tu osadnikom oferowano wiele przywilejów. Przyznawano bezpłatnie plac pod budowę domu. Zezwalano na bezpłatny wyrąb drzew itd. Do końca XVIII w. Ryn był miastem czysto polskim. W XIX w. zaczęto prowadzić systematyczną i stanowczą akcję germanizacyjną. Sprowadzano nowych osadników z Niemiec, ograniczając lub nawet zakazując osiedlania Polakom. W połowie XIX w. stosunek ludności polskiej do niemieckiej wynosił 2 do 1. Podczas ogłoszonego w 1920 r. plebiscytu za Polską nie padł już ani jeden głos.

W roku 1923 przewodnik po Mazurach notuje: "Ryn, miasteczko zniemczone o 2200 mieszkańcach zwane też po polsku Ryno (...) Prócz połączenia kolejowego do Rastemborka ma Ryn jeszcze połączenie omnibusem pocztowym do Sterławek, a w lecie parowcami do Lecu, Mikołajek i Rucian (...) Prócz zamku zabytków nie ma - odznacza się natomiast malowniczym położeniem na wzgórzu między dwoma jeziorami..."

Z czasem socjaldemokraci zdobyli parę mandatów w Radzie Miejskiej Rynu, a w wyborach do Reichstagu 1924 i 1928 roku zyskali ponad trzecia część ogółu głosów. W 1930 roku także komuniści odnotowali pierwszy sukces. W wyborach z 5-ego marca 1933 roku, już po dojściu Hitlera do władzy, na 1.111 ważnych głosów oddanych w Rynie, socjaldemokraci zyskali 140, a komuniści 118.

Początek XX wieku nie zmienił zbytnio wyglądu miasta. Nowych budynków wznoszono bardzo mało. Miasto nie miało sali kinowej ani stałego kina. Z zakładów użyteczności publicznej zbudowano gazownię, podstawę elektrowni i wodociągi. Druga wojna Światowa przerwała rozwój miasta. W 1945 roku z 21 na 22 stycznia zarządzono ewakuację ludności. Wojska radzieckie wkroczyły do Rynu 27 stycznia 1945 roku. W domach z miejscowych zostali tylko starcy. Niektóre budynki spłonęły. Wyglądem swym straszły mury kościoła. Do miasta powróciła część zasiedziały tu Mazurów. Przybyli też ze swoimi rodzinami robotnicy przymusowi i byli więźniowie zamkowych cel, których hitlerowcy nie zdążyli wymordować. Powstała radziecka komendantura miasta Ryn.

Dnia 22 lipca 1945 roku ustanowiono stałą władzę polską. Jesienią 1946 roku, gdy życie się unormowało, komendantura radziecka opuściła miasto. Wznowiona została nauka w szkole (istniejącej od 1529 roku) i organizowane były kursy repolonizacyjne dla Mazurów. Istniała też poczta i nadleśnictwo. Powstały liczne placówki handlowe i usługowe. Zamek pokrzyżacki co jakiś czas zmieniał właścicieli i ciągle był tylko częściowo wykorzystany.

Uruchomiona została kolejka wąskotorowa i komunikacja PKS. Od 16 stycznia 1949 roku działać zaczęła biblioteka miejska. Powstała też Spółdzielnia Pracy Inwalidów "Zorza". Utworzone zostały także: ośrodek zdrowia z izbą porodową, apteka, ośrodek weterynaryjny, wyremontowana przystań dla statków i utworzone kąpieliska.

Społeczeństwo miasta systematycznie co roku pracowało nad jego upiększaniem. Rozrosła się szkoła. Uruchomiono Dom Kultury, ułożono asfalt na trasie Ryn-Olsztyn i Ryn-Sterławki. Autobusy rozpoczęły regularne kursy.

Ryn dzisiaj.

Panorama części Rynu – zdjęcie z 2004r.

Dzisiaj Ryn jest jednym z mniejszych miasteczek w województwie warmińsko-mazurskim. Liczy 3000 mieszkańców. W sezonie letnim liczba mieszkańców podwaja się dzięki przyjeżdżającym turystom.

W panoramie miasta dominują:

- przy wjeździe od Mrągowa – wiatrak holenderski,
- zamek pokrzyżacki z XIV w. - obecnie Hotel „Zamek Ryn” - Centrum Kongresowo –Wypoczynkowe.

W rynku znajduje się szereg kamieniczek stanowiących (razem z zamkiem) obiekty zabytkowe, będące pod opieką konserwatora zabytków.

II. ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI.

Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.

Komunikacja – Przez teren miasta Ryn przebiegają drogi zaliczane do kategorii dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych. W kierunku wschód – zachód przebiega droga krajowa nr 59 Mrągowo – Giżycko.

Drogi wojewódzkie to :

- droga nr 642 Sterławki Wielkie – Woźnice,
- droga nr 643 Mikołajki Ryn,
- droga nr 592 Giżycko – Kętrzyn.

Sieć dróg powiatowych stanowią powiązania komunikacyjne ośrodków gminnych z drogą krajową i drogami wojewódzkimi oraz stanowią obsługę siedlisk rolniczych. Drogi gminne i wewnętrzne tworzą układ komunikacyjny bezpośrednio obsługujący rozproszoną sieć osadniczą, zapewniają dojazd do pól i lasów.

Energetyka – Dostępność do energii elektrycznej na terenie miasta można określić jako dobrą, aczkolwiek wymagającą rozbudowy i modernizacji. Punktami zasilania w energię elektryczną są : Główny Punkt Zasilający 110/15 kV w Mikołajkach oraz Główny Punkt Zasilający w Giżycku. W obrębie miasta Ryn rozprowadzone są linie 15 kV, napowietrzne i kablowe .

Zaopatrzenie w gaz - Miasto Ryn zasilane jest w gaz ziemny z krajowego systemu gazowniczego. Podstawowe zasilanie stanowi gazociąg wysokiego ciśnienia z Kętrzyna o średnicy 150 mm. Drugostronne zasilanie stanowi gazociąg średniego ciśnienia z Giżycka o średnicy 100 mm. Odbiorcami gazu jest około 98 % mieszkańców miasta Ryn.

Wodociągi i kanalizacje - sieć wodociągowa na terenie miasta ma 12,5 km długości i obsługuje 300 odbiorców, czyli 100 % mieszkańców miasta. Sieć kanalizacyjna ma łączną długość 11,3 km. Sieć kanalizacji burzowej – 2,5 km. Miasto dysponuje mechaniczno – biologiczną oczyszczalnią ścieków o przepustowości 1000 m³ na dobę oraz stacją uzdatniania wody, wybudowana w 2007r.

Oświata – w Rynie funkcjonuje Zespół Szkolno – Przedszkolny w ramach którego działają: Szkoła Podstawowa, Gimnazjum Publiczne oraz Przedszkole Samorządowe.

Liczba uczniów obecnie – to 625 osób i w latach przyszłych zmniejsza się ; na rok szkolny 2009/2010 będzie wynosiła już tylko 570.

Warunki nauczania oceniane są jako dobre. Budynek szkolny położone są blisko siebie. Mankamentem jest oddalenie budynku Przedszkola, w którym znajduje się stołówka szkolna. Wskazane byłoby wybudowanie stołówki na terenie kompleksu szkolnego.

Kultura – na terenie miasta działa Ryńskie Centrum Kultury prowadzące działalność kulturalno – oświatową wśród młodzieży i dorosłych. Do dyspozycji jest sala widowiskowo – kinowa oraz pomieszczenia na zbiory muzealne ze stałą wystawą.

Na terenie miasta działają również dwie biblioteki: szkolna oraz publiczna, posiadające zbiór 23 000 woluminów.

W Ryńskim Centrum Kultury znajduje się również punkt informacji turystycznej.

Ochrona zdrowia – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Rynie obsługuje wszystkich mieszkańców miasta i gminy Ryn w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. Dwa prywatne gabinety stomatologiczne zapewniają profilaktykę leczenie oraz protetykę uzębienia.

Na terenie miasta działają dwie apteki.

Opiekę szpitalną zapewnia głównie Szpital Powiatowy w Giżycku.

Sport i rekreacja – Do najważniejszych obiektów sportowo rekreacyjnych na terenie miasta należą:

- boisko miejskie na terenie o powierzchni 1,56 ha, z szatnią dla sportowców oraz natryskami. Boisko wykorzystywane jest przez dzieci i młodzież szkolną. Rozgrywane są mecze drużyny piłki nożnej z reprezentacjami innych miast o zasięgu wojewódzkim.
- nowoczesna sala gimnastyczna z pełnym zapleczem sanitarnym, wykorzystywana na lekcje wychowania fizycznego oraz imprezy szkolne (w sytuacji, gdy nie można zorganizować ich na zewnątrz, w czasie przeprowadzania egzaminów końcowych), inne imprezy sportowe – np. turnieje o zasięgu ogólnopolskim a nawet międzynarodowym w różnych dyscyplinach sportowych (zapasy, halowa piłka nożna).
- plaże i kąpieliska – miejska oraz przy ośrodkach wczasowych, służące mieszkańcom i turystom odwiedzającym Ryn,
- porty żeglarskie: na terenie ośrodków wczasowych oraz pomost miejski ogólnodostępny. Ryn jest często miejscem rozpoczynania lub kończenia turnusów żeglarskich, tu odbywają się zmiany uczestników obozów żeglarskich.

Ludność - W 1837 roku w Rynie mieszkało 891 Polaków i 497 Niemców. Od chwili uzyskania praw miejskich do czasu II wojny światowej burmistrzowie Rynu byli

pochodzenia mazurskiego. Jednak uświadomienie narodowe ludności było słabe, gdyż w plebiscycie 1920 roku za Polską opowiedziało się tylko trzy osoby.

Po 1945 roku do Rynu wracają zasiedzali tu wcześniej Mazurzy. Przybywają też ze swymi rodzinami ci, którzy podczas wojny byli na przymusowych robotach lub zajmowali więzienne cele w pokrzyżackim zamku. Osiedlają się tu ludzie z różnych regionów kraju. Przede wszystkim przesiedleńcy z Wileńszczyzny, zza Bugu oraz repatrianci ze Związku Radzieckiego.

Z danych historycznych wynika, że ludność Rynu składała się z:

Mazurów	- 21,7 %
Polacy z Wileńszczyzny	- 12,5 %
z Lubelskiego	- 8,2 %
z Rzeszowskiego	- 9,3 %
w tym z akcji „Wisła”	- 6,3 %
zza Bugu	- 23,4 %
z centralnej Polski	- 9,2 %
z zaboru austriackiego	- 3,8 %
repatrianci z ZSRR	- 10,2 %

Z tego też względu Ryn skupia do dziś ludność różnych narodowości i różnych wyznań religijnych. Wśród mieszkańców są katolicy, ewangelicy, greko-katolicy, świadkowie jehowi. Na dużą uwagę zasługuje grupa ludności ukraińskiej, której duże skupisko występuje we wsi Krzyżany. Jest to ludność najbardziej podtrzymująca swoje tradycje kulturowe i religijne. Duży wpływ na możliwości rozwoju miasteczka miało powstanie w Rynie spółdzielczości inwalidzkiej. W latach pięćdziesiątych założono dla inwalidów wojennych spółdzielnię. Ta dysponowała internatem. Ściągali więc do Rynu inni niepełnosprawni w poszukiwaniu pracy.

Dużą grupę wśród niepełnosprawnych stanowili niewidomi i to właśnie oni byli założycielami następnej spółdzielni – Spółdzielni Niewidomych „Zorza” w Rynie. Produkowano w niej głównie szczotki, miotły i wycieraczki. Miejsca pracy były dostosowane do możliwości i potrzeb niepełnosprawnych.

Z uwagi na ilość inwalidów i osób niepełnosprawnych Ryn jest miasteczkiem wyjątkowym w skali europejskiej.

Środowisko przyrodnicze – Ryn leży na przesmyku dwóch jezior – Jeziora Ryńskiego – będącego częścią szlaku Wielkich Jezior Mazurskich oraz Jeziora Ołów.

Nad jeziorami rozciągają się duże kompleksy leśne obfitujące z zwierzynę leśną oraz owoce natury. Często można zobaczyć sarnę, jelenia, dzika i mniejszą leśną zwierzynę. Najłatwiej zaś można tu znaleźć wszelkie rodzaje grzybów. Okolice Rynu to raj dla żeglarzy, wędkarzy, grzybiarzy - wszystkich chcących zobaczyć piękno dziewiczej wciąż natury.

Dziedzictwo kulturowe – To przede wszystkim budowle i ich architektura – cenny spadek po przodkach – XIV wieczny zamek Zakonu Krzyżackiego, zabytkowe kamieniczki w centrum miasteczka.

W latach 1993-1994 były przeprowadzone podwodne badania archeologiczne jeziora Ryńskiego. O wynikach prac można przeczytać w książkach:

Łapo Jerzy M., Ossowski Waldemar, Weryfikacyjne badania osiedli nawodnych na wschodnich mazurach przeprowadzone jesienią 1993 i wiosną 1994, s. 128-136

Łapo Jerzy M., Ossowski Waldemar, Wyniki podwodnych prac inwentaryzacyjnych przeprowadzonych na reliktach osady nawodnej jez. Ryńskiego” gm. Ryn , woj. Warmińsko-mazurskie, s. 139-144

Na terenie Rynu działają dwa kościoły: rzymsko-katolicki oraz ewangelicko-augsburski kultywujące tradycje religijne.

Turystyka – to dziedzina życia gospodarczego, z którą mieszkańcy miasta i władze pokładają duże nadzieje na rozwój miasta. Nadzieje te wynikają z wyjątkowego położenia, uwarunkowań geograficznych i krajoznawczych. Ryn – to świetna baza wypadowa do zwiedzania Warmii i Mazur: 20 km do Giżycka, 20 km do Mrągowa, 22 km do Kętrzyna, 17 km do Mikołajek. Baza noclegowa jest ciągle rozwijana. Wielkie znaczenie miało powstanie w zamku hotelu o wysokim (czterogwiazdkowym) standardzie.

Przez miasto przebiegają szlaki turystyczne : rowerowy, pieszy, żeglarski.

Gospodarka – Na terenie miasta funkcjonuje szereg zakładów pracy, prywatnych, spółdzielczych, budżetowych. Wśród nich :

Przedsiębiorstwo „JOCZ” - produkujące okna,
Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” - posiadająca piekarnię i sieć sklepów,
Spółdzielnia Inwalidów „Pokój” w Rynie,
Bank Spółdzielczy w Rynie,
Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Rynie,
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Rynie,
Urząd Miasta i Gminy Ryn,
Zespół Szkolno – Przedszkolny w Rynie,
Ryńskie Centrum Kultury,
Biblioteka Publiczna w Rynie,
Miejsko-Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej,
Spółdzielnia Mieszkaniowa „Jarzębina” w Rynie,
stolarnie, zakład metalurgii, serwis samochodowy, gabinety kosmetyczne, inne.

III. ANALIZA SWOT.

Silne strony <ul style="list-style-type: none">• Korzystne położenie geograficzne i klimatyczne, (szlak Wielkich Jezior Mazurskich, przy ważnym szlaku komunikacyjnym Olsztyn- granica z Litwą),• Dobry stan środowiska naturalnego, (jeziora, lasy)• Zwarta zabudowa w całej miejscowości,• Występowanie na terenie miasta urządzeń służących poprawie infrastruktury: telekomunikacyjnych, wodno-kanalizacyjnych, energetycznych, gazowych,• dostęp do internetu szerokopasmowego,• rezerwa terenów pod inwestycje	Słabe strony <ul style="list-style-type: none">• Zbyt mała oferta możliwości kulturalnego spędzenia czasu• Zły stan infrastruktury (drogi, chodniki, część budynków mieszkalnych),• Brak liderów społeczności lokalnej,• Brak zaplecza turystyczno - rekreacyjnego (ścieżki, wiaty, place, parki),• Wysokie bezrobocie,• Zbyt mała aktywność mieszkańców w organizacji i uczestnictwie w imprezach kulturalnych, i sportowych.
Szanse <ul style="list-style-type: none">• możliwości pozyskania środków zewnętrznych na realizację inwestycji w nowej perspektywie programowania,• Poprawa stanu nawierzchni dróg,• Rozbudowa zaplecza turystycznego i sportowego,• rewitalizacja miasta,• promocja miasta,• Integracja ludności,	Zagrożenia <ul style="list-style-type: none">• wzrost bezrobocia,• patologie społeczne,• odpływ ludności,• słaby rynek pracy

--	--

IV. WIZJA ROZWOJU.

Ambicją lokalnego samorządu oraz mieszkańców gminy, jest sukcesywnie podnoszenie stanu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz warunków życia mieszkańców, do poziomu prezentowanego przez wysoko rozwinięte obszary miejskie, przy jednoczesnym zachowaniu wysokiej jakości środowiska przyrodniczego, zapobieganiu patologiom społecznym oraz utrzymaniu więzi międzyludzkich, co jest typowe dla środowisk wiejskich i małych miast.

Zamierzeniem lokalnego samorządu jest doprowadzenie gminy do takiego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz warunków życia mieszkańców, które lokowałyby miasto w roku 2015 na poziomie przynajmniej średniej wojewódzkiej w zakresie: bezrobocia, przedsiębiorczości oraz stanu rozwoju infrastruktury technicznej, jak również w zakresie ogólnego poziomu jakości życia mieszkańców, a jednocześnie wyposażenie miasta we wszystkie funkcje, tak by właściwie zaspokajać potrzeby mieszkańców miasta i turystów.

Wizja rozwoju opisuje zakładany stan rozwoju w roku 2015 – stan, do którego chcą dążyć w swych działaniach zarówno władze lokalne, jak i mieszkańcy miasta, stan z którym utożsamiają się i który realizuje ich aspiracje.

Miasto Ryn w roku 2015 będzie miastem:

- o dobrych warunkach życia mieszkańców

Jakość życia mieszkańców będzie sukcesywnie rosła. Składać się będzie na to kilka czynników, w tym przede wszystkim: tworzenie nowych miejsc pracy, dobry poziom kształcenia w szkole podstawowej i gimnazjum, właściwe funkcjonowanie infrastruktury technicznej oraz poszerzająca się dostępność do usług.

- o dużej atrakcyjności inwestycyjnej

prezentować będzie lepsze warunki dla potencjalnych inwestorów, niż gminy sąsiednie. Wynikać to będzie z posiadania przygotowanych terenów inwestycyjnych, prawidłowo wyposażonych w infrastrukturę techniczną, które będą znane dzięki właściwie prowadzonej promocji gospodarczej.

- będącym atrakcyjnym miejscem wypoczynku weekendowego i wakacyjnego
Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej oraz bazy noclegowej, w tym gospodarstw agroturystycznych, sprawi, iż miasto będzie atrakcyjnym miejscem wypoczynku, zarówno wakacyjnego - pobytowego i krajoznawczego. Wykorzystane zostaną zarówno walory przyrodnicze, jak też bogactwo kulturowe Krajin. Miasto nawiąże współpracę z innymi gminami regionu, w celu wspólnej promocji turystycznej oraz wspólnego wykreowania produktu turystycznego.

- zamieszkiwanym przez aktywne społeczeństwo obywatelskie

Realizacja wielu przedsięwzięć na terenie miasta wymagać będzie konsolidacji i obywatelskiego zaangażowania społeczności lokalnej. Plan rozwoju stawia wyzwanie, których powodzenie wymagać będzie współdziałania wszystkich mieszkańców, a jednocześnie umacniać będzie istniejące więzi społeczne. Poczucie lokalnej tożsamości i więzi sąsiedzkiej jest czynnikiem przyspieszającym rozwój i wyróżniającym społeczność na tle innych obszarów. Integracji mieszkańców sprzyjać będzie działalność instytucji kulturalnych, wspieranych przez samorząd gminny.

- o dobrym stanie środowiska

Zrealizowanie programów rozwoju infrastruktury technicznej skutkować będzie minimalizacją negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Dobry stan środowiska pośrednio podniesie atrakcyjność miasta, zarówno dla turystyki jak też atrakcyjność miejsca zamieszkania i rozwoju przedsiębiorczości.

Zwiększenie atrakcyjności gospodarczej, turystycznej miasta, rozwój miasta i jego mieszkańców winien być realizowany poprzez:

- Podniesienie jakości życia i zaspokojenia potrzeb bytowych mieszkańców miasta,
- Uzupełnienie i unowocześnienie infrastruktury technicznej,
- Promocja miasta,
- Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na terenie miasta,
- Promowanie działalności kulturalnej i turystycznej,
- Rozwój infrastruktury oświatowo – rekreacyjnej,
- Rozwój komunikacji

- Rozwój działalności gospodarczej,
- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej,
- Poprawa infrastruktury w zakresie gospodarki odpadami,
- Stworzenie społeczeństwa informatycznego.

V. ARKUSZ PLANOWANIA DŁUGOTERMINOWEGO

Wprowadzenie systemu długookresowego planowania finansowego i inwestycyjnego ma na celu skuteczne i efektywne zarządzanie finansami gminy.

Na długoletnie planowanie finansów składają się takie działania, jak:

- długoletnie prognozowanie przychodów i wydatków budżetu gminy
- opracowanie programów inwestycyjnych
- wprowadzenie procesu hierarchizacji zadań inwestycyjnych
- planowe, okresowe określanie zdolności kredytowej gminy
- ocena kondycji finansowej miasta

Wśród wyżej wymienionych najważniejszą rolę z punktu widzenia rozwoju miasta ma opracowanie programów inwestycyjnych. Program inwestycyjny jest narzędziem wieloletniego planowania wykorzystywanym w celu określenia, które projekty inwestycyjne są potrzebne, a także koordynowania procesu finansowania, modernizacji oraz terminów prac, aby uzyskać maksymalne korzyści z nakładów inwestycyjnych.

Podstawowymi zaletami wprowadzenia wieloletniego planu finansowego jest:

- lepsze powiązanie wydatków inwestycyjnych z długookresowymi celami rozwoju
- ograniczenie strat finansowych i społecznych
- długofalowa stabilność finansowa gmin
- lepsza pozycja przetargowa w negocjacjach z instytucjami finansującymi działania inwestycyjne gmin.

Analizując różne warianty, uznano, że dla osiągnięcia wyżej zaprezentowanej wizji należy podjąć się realizacji następujących zadań inwestycyjnych, opisanych w tabelach.

Planowane zadania inwestycyjne:

1. rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodociągowo – kanalizacyjnej oraz burzowej,
2. rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej
3. poprawa infrastruktury w zakresie gospodarki odpadami
4. poprawa infrastruktury w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii
5. kompleksowe przygotowanie i uzbrojenie terenów pod inwestycje
6. rozbudowa i modernizacja infrastruktury oświatowej
7. budowa i modernizacja infrastruktury służącej rozwojowi sportu i turystyki
8. budowa infrastruktury służącej rozwojowi społeczeństwa informatycznego.

I. Tytuł projektu/działania							
Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej							
II. Cel strategiczny							
<i>Bezpieczeństwo ruchu drogowego</i>							
III. Cel i działanie							
Budowa nowych połączeń komunikacyjnych i zwiększenie przepustowości już istniejących dróg.							
IV. Opis działania							
1. modernizacja oświetlenia ulicznego: Kopernika, Plac Wolności, K. Wallenroda, Mazurskiej, H. Sawickiej, Partyzantów, Świerczewskiego, Traugutta, A. Nowickiego.							
2. przebudowa ulicy Mazurskiej							
3. Przebudowa ulicy H. Sawickiej							
V. Planowane rezultaty – co konkretnie powstanie (np.: jakie produkty, ile miejsc pracy, o ile wzrośnie liczba turystów, podmiotów gospodarczych, uczestników projektu, przeszkolonych osób itp.)							
<i>Budowa i modernizacja dróg spowoduje korzystniejsze warunki do rozwoju gospodarczego mieszkańców, spowoduje wzrost atrakcyjności inwestycyjnej miasta, zwiększy bezpieczeństwo użytkowników dróg, skróci czas przejazdu, poprawi ekonomiczność transportu.</i>							
VI. Powiązanie z innymi projektami,							
VII. Harmonogram (czas realizacji)							
Zadania	Okres realizacji						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	X						
2.			X				
3.				X			
VIII. Budżet							
Koszty (w zł)							
Całkowite 2009-2015				Kwalifikowane 2009-2015			
1.000 000				1.000 000			

W ramach zadania planowana jest zmiana oświetlenia ulicznego poprzez zmianę słupów i lamp oraz sposobu ich zasilania – z naziemnego (wiszące przewody elektryczne) na podziemne. Poprawi to estetykę centrum miasteczka, miejsca skrzyżowania wszystkich dróg komunikacji – również w sensie komunikacji społeczności lokalnej. Przy Placu Wolności umiejscowione są najważniejsze dla mieszkańców miejsca świadczenia usług (apteka, sklepy, bank, przystanki autobusowe, plac targowy, restauracje, bary, hotele,). To również miejsce spotkań mieszkańców – ławki na chodnikach sprzyjają chwilowemu odpoczynkowi, obserwacji toczącego się życia miasteczka, spotkań i nawiązywaniu kontaktów.

Stąd „dwa kroki” do Urzędu Miasta i Gminy, Ryńskiego Centrum Kultury, Zespołu Szkolno - Przedszkolnego, plaży, Ośrodka Zdrowia, poczty.

Legenda:

- Urząd Miasta i Gminy
- Parking
- Stacja benzynowa
- Auto naprawa
- Informacja Turystyczna
- Centrum Kultury / Kino / Galeria / Zbiory muzealne
- Biblioteka
- Stadion / Hala sportowa
- Bank / bankomat
- Poczta
- Przystanek PKS
- Budka telefoniczna
- Policja
- Apteka
- Ośrodek Zdrowia
- Lecznica dla zwierząt
- Kościół Rzymsko-Katolicki
- Kaplica Ewangelicko-Augsburska
- Cmentarz
- Hotel / Zajazd / Pensjonat
- Gastronomia
- Schronisko młodzieżowe
- Pole namiotowe
- Punkt widokowy
- Zabytek Architektury
- Przystań / Stanica wodna
- Wypożyczalnia sprzętu wodnego
- Kąpielisko
- Szlak Wielkich Jezior Mazurskich
- Szlak spacerowy wokół jez. Ołówek
- Keja żeglarska
- Miejsca, które musisz odwiedzić!

I. Tytuł projektu/działania							
Poprawa infrastruktury w zakresie gospodarki odpadami							
II. Cel strategiczny							
Ochrona środowiska poprzez rozwój systemu gospodarki odpadami stałymi							
III. Cel i działanie							
<i>Wprowadzenie kompleksowego systemu gospodarki odpadami</i>							
IV. Opis działania							
Zakup kontenerów do segregacji odpadów stałych							
V. Planowane rezultaty – co konkretnie powstanie (np.: jakie produkty, ile miejsc pracy, o ile wzrośnie liczba turystów, podmiotów gospodarczych, uczestników projektu, przeszkolonych osób itp.)							
Odpowiednia gospodarka odpadami stałymi musi uwzględniać dostosowanie do obowiązujących standardów. Trwały i zrównoważony wzrost gospodarczy gminy nie może być osiągnięty kosztem naturalnego środowiska przyrodniczego. Realizacja zadania pozwoli rozwiązać problem odbioru śmieci z uwzględnieniem odzysku i recyklingu surowców wtórnych oraz kwestii oczyszczania gminy.							
VI. Powiązanie z innymi projektami,							
VII. Harmonogram (czas realizacji)							
Zadania	Okres realizacji						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1		X					
VIII. Budżet							
		Koszty (w zł)					
		Całkowite 2009-2015			Kwalifikowane 2009-2015		
		55 000			55 000		

I. Tytuł projektu/działania							
Poprawa infrastruktury w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii							
II. Cel strategiczny							
Poprawa jakości powietrza oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii							
III. Cel i działanie							
<i>Termomodernizacja budynku Świetlicy socjoterapeutycznej w Rynie</i>							
IV. Opis działania							
Izolacja zewnętrznych ścian budynku oraz izolacja dachu							
V. Planowane rezultaty – co konkretnie powstanie (np.: jakie produkty, ile miejsc pracy, o ile wzrośnie liczba turystów, podmiotów gospodarczych, uczestników projektu, przeszkolonych osób itp.)							
Podwyższenie efektywności wykorzystania energii cieplnej. Zmniejszenie degradacji środowiska naturalnego.							
VI. Powiązanie z innymi projektami,							
VII. Harmonogram (czas realizacji)							
Zadania	Okres realizacji						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1				X			
VIII. Budżet							
		Koszty (w zł)					
		Całkowite 2009-2015			Kwalifikowane 2009-2015		
		120 000			120 000		

I. Tytuł projektu/działania							
Budowa i modernizacja infrastruktury służącej rozwojowi sportu i turystyki							
II. Cel strategiczny							
Rozwój turystyki, sportu i rekreacji							
III. Cel i działanie							
Rozbudowa infrastruktury służącej rekreacji							
IV. Opis działania							
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zagospodarowanie terenu nad Jez. Ołów na cele kulturalno – rekreacyjne (amfiteatr) 2. Budowa ścieżki rekreacyjno-spacerowej wokół Jez. Ołów 3. Zagospodarowanie terenu nad Jez. Ołów na cele rekreacji -plaża, w tym budowa sanitariatów na plaży miejskiej w Rynie 4. Modernizacja stadionu miejskiego i zaplecza 							
V. Planowane rezultaty – co konkretnie powstanie (np.: jakie produkty, ile miejsc pracy, o ile wzrośnie liczba turystów, podmiotów gospodarczych, uczestników projektu, przeszkolonych osób itp.)							
Poprawa oraz rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej wzbogaci walory turystyczne miasta, przyczyni się do wzrostu dochodów mieszkańców. Wzrost atrakcyjności polegać będzie na rozwoju urozmaiconych form wypoczynku oraz możliwości wydłużenia sezonu turystycznego.							
VI. Powiązanie z innymi projektami,							
VII. Harmonogram (czas realizacji)							
Zadania	Okres realizacji						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1		X					
2	X						
3	X						
4.			X				
VIII. Budżet							
Koszty (w zł)							
Całkowite 2009-2015				Kwalifikowane 2009-2015			
3.000 000				3.000 000			

I. Tytuł projektu/działania

Kompleksowe przygotowanie i uzbrojenie terenów pod inwestycje

II. Cel strategiczny

Zaspokojenie potrzeb inwestorów

III. Cel i działanie

Przygotowanie terenów pod inwestycje

IV. Opis działania

Sporządzenie planów zagospodarowania przestrzennego dla miasta Ryn.

V. Planowane rezultaty – co konkretnie powstanie (np.: jakie produkty, ile miejsc pracy, o ile wzrośnie liczba turystów, podmiotów gospodarczych, uczestników projektu, przeszkolonych osób itp.)

Plan zagospodarowania przestrzennego jest jednym z ważniejszych dokumentów każdego samorządu chcącego sprzyjać inwestorom i rozwijać gospodarkę miasta oraz poprawiać standard życia mieszkańców.

VI. Powiązanie z innymi projektami,

VII. Harmonogram (czas realizacji)

Zadania	Okres realizacji						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1		X					

VIII. Budżet

Koszty (w zł)	
Całkowite 2009-2015	Kwalifikowane 2009-2015
200 000	200 000

I. Tytuł projektu/działania							
Budowa infrastruktury służącej rozwojowi społeczeństwa informatycznego.							
II. Cel strategiczny							
Stworzenie społeczeństwa informatycznego							
III. Cel i działanie							
Budowa i modernizacja bazy informatycznej							
IV. Opis działania							
Informatyzacja Urzędu Miasta i Gminy Ryn							
V. Planowane rezultaty – co konkretnie powstanie (np.: jakie produkty, ile miejsc pracy, o ile wzrośnie liczba turystów, podmiotów gospodarczych, uczestników projektu, przeszkolonych osób itp.)							
Wykorzystanie społeczeństwa informacyjnego do wspierania regionalnej i lokalnej administracji, rozwoju e-usług publicznych, poprawie efektywności administracji i e-administracji. Poprawa komunikacji klient – pracownik samorządu terytorialnego.							
VI. Powiązanie z innymi projektami,							
VII. Harmonogram (czas realizacji)							
Zadania	Okres realizacji						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1		X	X				
VIII. Budżet							
Koszty (w zł)							
Całkowite 2009-2015				Kwalifikowane 2009-2015			
150 000				150 000			

V. Zgodność Planu Odnowy Miejscowości Ryn ze strategiami i planami rozwoju wyższego rzędu (gminna, wojewódzka i krajowa).

Zapisy zawarte w Planie Odnowy Miejscowości Ryn spełniają warunek zgodności z zapisami zawartymi w dokumentach dotyczących rozwoju gminy, „Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Ryn”. Cele i zadania określone w Planie Rozwoju Miejscowości są wewnętrznie zgodne a ich osiągnięcie i realizacja nie powoduje negatywnych skutków dla osiągnięcia celów i realizacji zadań strategii wyższego rzędu. Niektóre z zapisanych celów i zadań mogą być realizowane przy wykorzystaniu wsparcia jednostek administracyjnych gminy i wyższego szczebla, te ostatnie bowiem posiadają w swoich dokumentach zapisy, których realizacja wywoła pozytywne efekty dla rozwoju gmin. Taki zapis Planu pozwolił na osiągnięcie integracji polityki kształtowania rozwoju gospodarczego na szczeblu, gminnym, powiatowym i wojewódzkim.